

אחד ועישור אחד הוא כנגד מעשר ראשון, ועישור אחד הוא כנגד מעשר שני, וכתב דנפק"מ לדינא, דלפי"ז מן המעשר האחד שהוא כנגד מעשר שני יש לו רשות להוציאו לכל דבר מצוה ואפילו לצורך עצמו ובניו ובני ביתו כגון שיכתוב מהם ספרים ללמוד בהם הוא ובניו ולהשאילן לאחרים, שהרי מעשר שני הי' נאכל לו ולבניו ולבני ביתו בירושלים, אבל מן המעשר האחר שהוא כנגד מעשר ראשון יש לו לתת לצדקה לבני עניים כמו שהי' נותן מעשר ראשון לכהנים וללויים.

אלא דעדיין קשה מדוע נתן שני עישורין שוין שהם חומש הרי מעשר שני אינו אלא תשעה, ותי' בהפלאה דאפשר שאותו העשירית נתן דוגמת תרומת מעשר אף דלא הי' מוטל עליו [נועל תרומה גדולה א"א לומר דהא חיטה אחת פוטרת כל הכרי].

וזה תמוה דהרי אותו אחוז של תרומת מעשר הוא מתוך העשר אחוז של המעשר ראשון, ועל עיקר הקושיא מדוע נתן שני עישורין שוין אפשר"ל דכיון שכשהקדים מעשר שני למעשר"ר אז המע"ש הוא 10 אחוז, והיינו בהקדים מע"ש אחר מירוח דכבר חל חיוב מעשר"ר, ומפריש 20 אחוז, ולמ"ד מעשר שני ממון הדיוט אז צריך להפריש 20 אפילו הקדים בכרי אבל עכ"פ על ההפלאה קשה שכתב שזה משום התרומת מעשר וצ"ע.

ובשטמ"ק כתב והא דאפקי' לחומש בלשון שני מעשרות ולא כתב תומש בכת אחת לאורויי דעדיפא טפי ליתן הצדקה בזה אחר זה מליתן בכת אחת [שיש לו כל פעם שבירות היצר] וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל במסכת אבות (פ"ג משנה ט"ו) אהא דתנן והכל לפי רוב המעשה דטפי עדיף ליתן אלף וזו באלף פעמים מליתן אלף וזו בפעם אחת, ולדינא, הנה מחלוקת הפוסקים אי צריך ליתן מעש"כ רק לעניים או אפשר ליתן גם לשאר מצוות ובשו"ע נפסק דרק

לעניים, ולכך הרוצה להקל יש לו לסמוך על פוסקים שכתבו דאפשר לשאר מצוות, כיון דלכתחלה מקבלים בלי נדר, וסכ"ס יש פוסקים דאפשר גם למצוות [ובצירוף יש להקל] אכן אם התחיל ליתן לעניים ולא התנה בלי נדר, בזה יש להתמיר וליתן רק לעניים.

וגדר מצוות אין פירושו כגון לקנות לעצמו תפילין מהודרין אלא כגון מקוה ובית כנסת, וגדר עני זה כל מי שחסר לו ממחייתו כדי מה שרגיל בו כמשאחז"ל (לקמן ס"ז ע"ב) די מחסורו וכו' אפי' סוס וכו'.

תוד"ה בר שית. לשיטת התוס' מבין חמש רק בבית, אך לתת למלמד רק מבין שש יום אחד.

רש"י ד"ה ובתינוקת, ותרתי פרי דקאמר שנת שתיים עשרה גופא. לפירש"י כן הוא בכולן, בר שית וכו' ובר עשר וכו', ובתוס' חולקים.

תוד"ה ומאי אסותיה, פרי"ת שלא ישכנו. וקשה לשיטת התוס' הרי עתה אינו מסוכן כלל וזה רק למנוע שמא יהי' מסוכן, וא"כ איך מותר ליתן לו מרה של די' שהוא עוף טמא למנוע סכנה, וי"ל דמסתמא מרה זהו מר ואיתא ביו"ד (ק"ד) דהתורה אסרה דוקא שקצים עצמם אף דפגום טעמו, אבל בתערובת כיון דנותן טעם לפגם מותר, דרק הוא עצמו בעין אסור [הגם שהוא מר] אבל טעמו המר שרי וכאן איירי שמבשלו ואח"כ מוציאו, משום דהוי רק טעם [לפגם] והגר"א מביא ראי' (יו"ד ק"ד ס"ק י"א) דכתב בסוף גיטין (צ' ע"א) ג' דעות באדם, יש לך אדם שזכוב נופל לתוך כוסו וזורקו ואינו שותהו ויש לך אדם שזכוב נופל לתוך כוסו וזורקו ושותהו, ויש לך אדם שזכוב נופל לתוך תמחוי, ומוצצו ואוכלו, וזו היא מידת אדם רע.